

M A K Ó I FÜGGETLEN UJSÁG

Politikai napilap.

Főmunkatárs:

Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:

ESPERSIT JÁNOS.

Telefon szám 63.

Semmit a népert!

— aug. 12.

Parlamentjáró, szegény jó urak, megint dolgoztak, megint fáradtak! Pihenniök kell a nagy nemzeti munka után: bele kell lógatniok a lábukat a tenger sós vizébe, vagy legalább is a Balatonba, esetleg szivniok kell a tudónevelő tátrai léget. Szükség van az erőre, őszszel újból kezdődik a munka: újból kell tele torokkal helyeselni, megszavazni. Azonkívül is nagyon megérdemlik ők azt a kis pihenőt. Soha nem volt még kormány, nem akadt még nemzetbecsapó párt, amely olyan gyorsan, egy ködmönrántásra annyit szállított, annyit megszavazott volna Bécsnek, mint ők. Soha nem volt még elvtagadó, áruló, testét-lelkét eladott csapat, amely olyan elszánt konokszággal tört volna a nemzet rontására, mint éppen ők.

Elszédednek, — kit erre, kit amarra visz el szórakozó kedve — miután előbb a nagy eredmények hazug öntudatával arcukon, rávigyognak a népre s hallgatag kérdésük szinte ezt mondja: tisztelt haza, annyit dolgoztam érted, hogy most nyugodtan ledobom vállamról honatyai terhemet. És milyen boldogok, hogy egy jó hónapig nem kell törődniök a néppel. Hát eddig törődtek? Istenem, maguktól virítanak a mezők lilimoi, parlamenti figyelem és kormánytámogatás nélkül építik fészkeiket az ég madarai: hát ez ma a magyar nép sorsa.

A szegény agyonsanyargatott magyar nép, a nemzet tömege: nincs neki szava sorsának irányításához. És azt akarják, hogy ne is legyen. Szerves táborban szövetkezett arra a celra a sötét, önző csapat, hogy utjába álljon, leverje az általános választói jog diadalmas előrehaladását. Mennykövet nekik, választói jog — gondolja a bűnös szövetség — talán, hogy megálljanak a

talpukon, megzavarják a kisdéd üzleteket! Maradjon meg csak a nép: a karjával, az eszével dolgozó tömeg, a latifundium, az ezerhold, a holtkéz és a nagytőke rab-szolgájának. Ezeknek élje le robotos, veritékpárás életét, ő helyettük dolgozzék és adózzék, aztán senyvedjen el, égjen el lassu, biztos bomlással, járomba tört, alázatos teste. Ezt akarják ők, a haladás ellenségei: fentartani, konzerválni a mai bűnös állapotot.

Nekik jó az, ahogyan ma van minden Magyarországon. Azért irtóznak az általános választói jogtól. Ki az általános jognak ma a legnagyobb ellensége? Tisza István, a koronázatlan junkerkirály. Ő vezeti a választói jog-ellenes harcban az agráriusok, vagyis a latifundium, az ezerhold, a holtkéz képviselőit? Szövetkeztek az osztrák junkerséggel s hosszú ideig megakadályozták a Szerbiával való vámszerződés megkötését. Mikor pedig azt már halogatni nem lehetett, keresztülvitték, hogy az állapotokat a minimumra korlátozzák. Nekik tehát hasznuk van abból, ha a nép mennél drágábban jut hozzá sovány eledeléhez. Azért évtizedek óta a vám-és tarifális politikát is olyan irányba lendítették, hogy a mezőgazdasági termékeknek a határon túl való szállítása aránytalanul olcsó legyen.

Ez mind a polgárság, a nép bőrre megy. És mind nem történhetné meg, ha a népek volna hozzászólása saját sorsa intézéséhez a parlamentben. Eltűnnék az a sok igazságtalanság, amelyet a polgár, a munkás, a proletár tapasztal lépten-nyomon az adózás, az igazságszolgáltatás, a közigazgatás terén és mindenütt, ahol csak a kiváltságosok külön osztályérdeke ma pompásan érvényesül.

Minderről nem esett szó a parlamentben, legalább is nem a mungótábor részéről. Pedig, hogy hirdették megalakulásukkor a párt nemzet

megváltó evangéliumát. Radikálisnak, demokrata érzelműnek tartott férfiak hajtották, hogy igenis, a munkapárt táborában küzdeni fognak elveikért, a nép igazáért. És azután, hogy elhallgatott mindenik! Tisza István előtt megbicsaklott egyenes járasú lábuk s szavazó-emberekké, lakájjá lettek mint jó mungókhoz illik. A nép tehát látja és tudja, hogy egyetlen párt van a parlamentben, amely becsületes, igaz egyenességel követeli az általános választói jogot, amely dolgozik, harcol a népert: az igazi függetlenségi párt. Az ő nagyszerű, történelmi feladata, hogy az általános választói jog érdekében indult mozgalmat ne hagyja elaludni, harcos erejével szembeszálljon a nagy mungótáborral, amely biztosan megkísérli ismét eltemetni a választójogi reformot.

Örülnek a semmittevésnek, amely számukra csak folytatódni fog az őszi parlamenti szezonban. Legfőlebb azon törik kisdéd eszüket, homályos értelmüket azon gyakorolják, hogyan lehessen továbbra is becsapniok az országot. Csalódnak, ha azt hiszik, hogy ismét sikerül ez nekik. A nép, a magyar polgárság nem alszik többé. Fölverte álmából a 48-as Justh-pártnak és az általános választói jog ligájának riadója. A polgárság sarkára áll végre és szembe fog szállni ellenségeivel. Egységes polgárság egységes közvéleménye s az a tudat, hogy az országnak mindenesetre nagy változáson kell átesnie, el fogja söpörni, azokat, akiknek politikájában eddig egyetlen elv dominált: semmit a népert!

□ A függetlenségi nem installálnak. Nyiregyházáról jelentik: A vármegye függetlenségi pártja a f. hó 16-ára kitűzött főispáni installáció tárgyában tegnapi közgyűlést tartott gr. Vay Gábor főispán elnöklésével. Meskó László orsz. képviselő indítványozta, hogy a párt a főispáni beiktatáson hivatalosan magát ne képviseltesse és ne vegyen róla tudomást. A javaslatot egyhangulag elfogadták.

□ A költségvetés előkészítése. Az egyes miniszteriumban lázasan folyik a munka a jövő évi költségvetés előkészítésén. A kereskedelmi miniszteriumban holnap fejezik be a budget összeállítására vonatkozó tárgyalásokat s Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter vasárnap már Marienbadba utazik több heti üdülésre. A többi miniszteriumban is már vége felé közelednek a költségvetési munkálatok, a melyeket aztán az illető miniszterek átszármasztatnak a pénzügyminiszternek. A pénzügyminiszteriumban állítják össze azután az egész költségvetés tervezetét, amelyet véglegesen a legelső őszi minisztertanácson állapítanak meg. Lukács László pénzügyminiszter a költségvetést a legelső ülések egyikén terjeszti be a Házba s ugyanakkor mondja el exposéját is.

A klerikálisok terve.

Részvénytárságot akarnak alapítani.

— Lapunk tudósítójától. —

Budapest, aug. 12.

Az egyházi javak szekuralizációjának gondolata, ugylátszik, belépett a realitás körébe. Néhány héttel ezelőtt maga Prohászka Ottokár püspök mondotta, hogy az egyházi javak mostani szervezete tarthatatlan. Természetesen, ezt a „tarthatatlanságot” nem a szekuralizációval akarják megszüntetni.

— Ha már nem lehet a reform elől kitérni, — mondja a papság — csináljuk meg úgy a reformot, hogy nekünk legyen belőle hasznunk.

Hogy az miképpen lehetséges, arról a Szombat legfrissebb száma a következőket írja:

— A klerikálisok terve az, hogy az összes holtkezi birtokok intézményes javadalmasai egy részvénytársaságba szövetkeznek a birtokaik arányának megfelelően. Ez a részvénytársaság parcellázza a birtokokat és eladja a népeknek. A klerikális tömegnek 25—50 éves törlesztésre adná el a parcellákat olyan amortizálással, hogy az ingatlanok először is hat százalékot jövedelmeznének kamatban, másodsor pedig olyan milliárdos tőkét tömegesenének, amely a 25—50 éves törlesztés, megváltás is arányosan fejlődő jövedelmet biztosítana az intézményes javadalmasoknak.

„Ez a rengeteg vállalkozás azt eredményezné, hogy a holtkezi érdek ezentul is függetlenül, teljes önkormányzattal rendelkeznek a javai fölött; olyan értékek

növelné a javait, amely értékek állandó, intenzív forgathatóságokkal háromszoros kamatélvezetet hoznának; hatalmas tőketömegeivel nemcsak irányítaná a közgazdasági életet, de teljesen uralkodni fölötte; önmagától legalább egy millió állandó klient szerezne a roppant pénzüzetnek és végül erkölcsi szempontból látszólag ideálissá tenné a klerikalizmust, amely ilyen formán tényleg földhöz juttatná a népet.

Ezt a tervet állítólag Polónyi Géza csinálta.

Vége az exlexnek.

Működik az adóprés.

A hivatalos lap mai száma közli a felhatalmazási törvényt, amivel az exlex megszűnik.

A hivatalos lap mai száma azonkívül két pénzügyminiszteri rendeletet közöl, amelyek az adók behajtásáról, a fizetési kedvezményekről intézkednek. Akik az első félévéről ötszáz koronát meg nem haladó adóval vannak hátralékban, az év végéig fizetési halasztást kaphatnak, ha szeptember tizedikéig ezért folyamodnak. Ezek az adózók nem fizetnek késedelmi kamatot. A harmadik évnegyedre már nem terjed ki ez a kedvezmény.

A múlt évi hátralékosok rövid záros határidő alatt kötelesek adójukat befizetni, halasztást csak rendkívüli körülmények alapján kaphatnak, késedelmi kamatot fizetnek. A folyamodások a községi előjárásokhoz is beadhatók, amelyek kötelesek azoknak kellő felszereléséről gondoskodni és azután a pénzügyigazgatóságokhoz juttatni. Azok a kérvények, amelyekben az ideai adókra kérték fizetési halasztást, bélyegmentesek.

A második rendelet az adókiadás folytatásáról, az egyenesadók módjára behajtandó adók behajtásáról intézkedik. Utasítja ebben a pénzügyminiszter a hatóságokat, hogy a lajstromokat nyomban állítsák össze és a községházánál előre kihirdetett nyolc napra tegyék közzemlére. A bizottságokat azonnal hívják össze és az országos betegápolási pótdadót az összesített egyenes adók után azonnal vessék ki.

NAPI HIREK.

— **A fogyasztási adók bérlete.** Makóvárosának a fogyasztási adók megváltására vonatkozó bérlete ez év végén lejár, miért is a pénzügyigazgatóság a bérletnek az újabb három évi időtartamra szóló bérletére nézve e hó 26-án délelőtt 9 órára tüzte ki a pénzügyigazgatóság 5 számú termében a tárgyalást. E tárgyalásra Makó város tanácsa Gera Sámuel városi főjegyzőt, mint helyettes polgármestert és Bán Zsigmond dr. városi közigazgatási ügyészt küldte ki. A tanács a tárgyalás idejéről értesítette a fogyasztási adók megváltására jogosult feleket is.

— **Szabadságon.** Zsiga János kir. telekkönyvvezető augusztus hó 14-től kezdve három heti szabadságra távozik. Augusztus 14-én

részt vesz az országos tűzoltó szövetségnek Budapesten tartandó választmányi közgyűlésén s ott mint megyei tűzfelügyelő a csanádmezei tűzoltószövetséget képviseli.

— **A Justh-féle alapítvány kamatai.** A Justh Gyula-féle újabb 1000 koronás alapítványnak kamatait ma délelőtti ülésében ítélte oda a városi tanács. A kamatokat fele részben Tóth Rozália óvónőképezdei növendék, felerészben pedig Varga Ilona tanítónő képzőintézeti növendék nyerte el.

— **A tűzoltók kérése.** Nagy Sándor tűzoltó parancsnok a tanácsnak mai ülésén 300 korona segélyt kért a tűzoltók részére szükséges sapkák mászó kötelek és egyéb felszerelések beszerzésére. A városi tanács tekintettel arra a körülményre, hogy a város évenként 1000 koronával segélyezi az önkéntes tűzoltó egyeletet, a kérelmet elutasította.

— **A közutak és az állategészség.** A rendőrkapitányi hivatal ma délelőtti előterjesztést tett a városi tanácsnál, hogy a régi közutak vályui távolíttassanak el, a vedrek pedig csillag alakú abroncsokkal láttassanak el, hogy azokból az állatokat, mint az szokás itatni, ne lehessen. A rendőrkapitányi hivatal előterjesztésében fontos állategészségügyi intézkedés meghonosítását célozza, de a tanács kénytelen volt az előterjesztést vissza adni, mert ennek elintézése nem tartozik a tanácshoz, hanem a rendőrhatalom ügykörébe, mert állategészségügyi dolgokban első sorban intézkedni a rendőrkapitányi hivatal illetékes.

— **Megbízás.** Csillag István vágóhídi állatorvos lemondása következtében a városi tanács a vágóhídi állatorvosi teendőket el látásával Ekart József állatorvost bízta meg.

— **Járványos betegség.** Paku Imre dr. városi főorvos ma jelentette a polgármesteri hivatalnál, hogy a Baranyi Mihályné által vezetett orosz temető mellett levő gyermek menedékházban, nemkülönben a Balga Zsuzsanna által vezetett Szent János-téri ovodában több kanyaró megbetegedés fordult elő, azért a polgármester a menháznak 2 hétre, az ovodának 3 hétre való bezárását rendelte el.

— **Az új százkoronások.** Az új százkoronás bankjegyek kibocsátását az osztrák-magyar bank augusztus 22-én fogja megkezdeni. A régi bankjegyek bevonatnak a forgalomból, végleg ezek, a régi és viharezett százkoronás bankok 1912. évi augusztus hó 31-ik szolgálatadók át, beváltás végett; a legvégső dátum 1908. évi augusztus hó 31-ike lesz, amely után a bank többé nem köteles beváltani, vagy átírni. Ez az új bankjegy, amely ugyan nekünk nincs, de egyhamar nem is lesz még „mutatványszámban” sem, 169 milliméter széles és 108 mm. magas. Színe kék, magyar és német szövegű, csinosan kiállított és föltűnő ismertető jel rajta a 100-as szám, amely a 20—10 és 1000 koronástól így is különbözik. Legfőbb ismertető jele, hogy a szegény embernek abból van a — legkevesebb.

— **Tűzrendészeti törvény.** Egy egy váratlan nagyszabású katasztrófa fölráz a tepszedésből ben-

nünket. Tanulunk, de mindig akkor, ha már valami nagy kár ér bennünket. Az ököritói nagy tűzkatasztrófa adta meg az impulzust Szeged városának ahhoz, hogy felírjon a kormányhoz és képviselőházhoz tűzrendészeti törvény alkotása végett, mert az eddig hozott kormányrendeleteket nem tartották be. Az országos magyar tűzoltószövetség most átiratban fordult az összes törvényhatóságokhoz s rámutatva arra, hogy a sok rendelet dacára Magyarország 15 ezer községe közül alig 3000-nek van szervezett tűzoltósága kérte, hogy a törvényhatóságok a szegedihez hasonló feliratot intézzenek a kormányhoz és képviselőházhoz. Csanád törvényhatósága annál is inkább a legmelegebb támogatásban fogja részesíteni az átiratot, mert nálunk, ahol már évek óta „erős lendületet” vett a tűzoltó-intézmény, teljes mértékben tudják értékelni ennek fontosságát.

— **Gyanus elmarás.** Rédei Etel cselédleányt ma délelőtti megharapta ismeretlen tulajdonosnak kutyája. A leány dacára annak, hogy a rendőrkapitány figyelmeztette a kutya harapásából származható veszedelmre, nem hajlandó védőtás végett Budapestre menni.

— **Fölösleges ártézi víz.** Megemlékeztünk már arról, hogy a Hajnal-utcai háztulajdonosok által épített ártézi kutnak fölösleges vizét az Aradi-utca a csendőrlaktanya elé vezették el. Minthogy a laktanya előtt épített tartány nem elég a víz befogadására, a városi tanács mai üléséből kifolyólag utasította a mérnöki hivatalt, hogy a kutnak fölösleges vizét az Aradi-utcai csatornán vesse el.

— **Szökött inas.** Fodor Péter csizmadia meszrnek Szűcs Mihály nevű inas néhány nappal ezelőtt megszökött gazdájától. A szökött inasnak vissza kísérését a városi tanács, mint első fokú iparhatóság, az ipartestület megkeresése folytán elrendelte.

— **Megbűntetett biciklis.** Cimbrich Gyula néhány nappal ezelőtt, mint az megirtuk, biciklijével egy kis lányt ütött el. Nevezett ellen akkor megindult a kihágási eljárás, melyből kifolyólag a hatóság 5 korona pénzbírságra vagy le nem fizetés esetén egy napi elzárásra ítélte.

— **Állami ménlovak vásárlása.** A földmivelésügyi miniszter felhívja azokat a tenyésztőket, kik három és fél évet betöltött, de nyolcadik életet meg nem haladt koru ménlovaikat eladni óhajtják, ebbeli szándékukat annak kitüntetésével, hogy a ménlő hol áll, továbbá az eladási árt legkésőbb f. évi augusztus 29-ig a m. kir. földmivelésügyi miniszteriumnak jelentsek be. Az eladó méneket a bejelentések mérvéhez képest, úgy mint a múlt évben, ismét egyes központokon fogják bizottságilag megselelni és ha az árban az egyezkedés létrejön, a bizottság azonnal megvásárolja és átveszi.

— **Táncmultság.** Amakói függetlenségi I-ső 48-as olvasóköri folyó hó 14-én azaz vásárnapján, saját könyvtára javára táncmultságot tart. Belépti-díj személyenként 60 fillér.

— **Talált ékszerek.** Marcsán Kálmánné tegnap sétálás közben,

közé a vasúthoz elvesztette értékes arany óráját láncsal együtt. A károsult úri asszony nyomban jelentést tett elveszett ékszereiről a rendőrkapitányi hivatalnál, miközben kiderült, hogy az ékszereket Siket József találta meg. Az nincs megállapítva, hogy Siket az ékszereket vissza adta volna-e, mert a mint a rendőrség megtudta, hogy az ékszereket Siket megtalálta, nyomban megjelentek nála és minden megjegyzés nélkül adta azokat át a hatóság embereinek.

— **Anyakönyvi hírek.** Házasságot kötöttek: Börscsök József Sepsei Erzsébettel, Erdei István Pataki Anna özv. Varga Bálintnéval. — **Elhaltak:** Nagy Antal 56 éves, Kiss Viktória 11 éves, Baranyi Péter 2 hónapos korában.

— **Szép bajusz nyerhető a Lukács féle „Glória bajuszpedró” által mely az eddigi bajuszpedróket minden tekintetben felülmúlja. A bajuszt neveli, ápolja szépen tartja ugyanarra, hogy rövid idő alatt az egész országban közkedvelt is lett Kapható fehér, barna, fekete színben 30 és 20 filléres dobozokban. Készül Makón az aradi-utcai gyógyszerészeti laboratóriumban. Ugyan ott a gyógyszerésztárban kapható.**

Az új száz koronások.

A hivatalos lap közlései.

Lapunk tudósítójától.

Makó, aug. 12.

A Budapesti Közlöny, a hivatalos lap, amelynek egyéb érdeme alig van, minthogy egyik érdemes kollégánk, Bársony István a szerkesztője, ma szenzációval szolgál a közönségnek: valódi, hamisítatlan százkoronásokkal. Ezek a ránk nézve — sajnos — ritkaságszámba menő, nagy bankók töltik meg a mai hivatalos lapot, úgy a hivatalos, mint a nem hivatalos részében.

Ahonnak máskor hol szerényen, hol kiabálva mosolyog felénk egy-egy bárósisítás, udvari tanácsosság, vagy díjtalan számgyakornoki kinevezés — ott ma rideg hivatalos nyelven írott rendeletek, hirdetések, függelékek, szabályzatok, pótlékok hívják föl a figyelmünket arra, hogy itt vannak az új százkoronások, amelyek — sajnos — nem a mi részünkre készültek. De hát vannak kiváltságos emberek is, akiknek van régi és lesz új százkoronásuk; ezeknek épülésére és okulására közöljük itt a mai hivatalos lap tartalmát, természetesen nem olyan hivatalos tónusban, mint teszi ezt a Budapesti Közlöny.

Mit mond a miniszter?

A miniszter a hivatalos részben elmondja az új nagy bankókról, hogy az 1902. január 2-ről keltezett százkoronás bankjegyeket behívja és bevonja és 1910. évi augusztus 22-én megkezdődik az 1910. január 2-ről keltezett, 100 koronáról szóló bankjegyek kiadását. Punctum.

A hirdetemény

megint ezekkel a fehér hollókkal toglalkozik. Elmondja azt, amit a

miniszeri rendelet már fentebb tudomásunkra hozott, de megjegyzi, hogy a most forgalomban lévő — sajnos, olyan ritka — százkoronás bankjegyek az Osztrák-Magyar Bank fő- és fiókkintézetinél 1912. évi augusztus 31-ig szolgáltatandók be s 1918 aug. 31-ike után a bank többé nem köteles a bankókat beváltatni. De ha tetszik neki, mégis megteheti.

És most azoknak számára, akiknek volt, van és lesz reményük arra, hogy szemtől-szembe, saját tulajdonuként tisztelhetik a régi és új százkoronásokat, közli a jó öreg hivatalos lap a

függelékét.

Tetszik tudni, hogy mi a függelék? Ez maga az új százkoronás. Ebben a függelékben először rideg számadatok alapján el van mondva, hogy hány milliméter széles, hosszú, magas és vastag az új banknóta, milyen a magyar és milyen a német szöveg.

Majd költői nyelven folytatja, hogy a jegykép jobboldali nagyobb részén egy magyar, mint a német oldalon derékszögű keretben a felső balsarokban a magyar korona országainak címere, illetőleg a babérral övezett ausztriai császári sas látható. Ettől jobbra egy eszményi alak mellképe van, melynek alsó része a kép egész szélességét elfoglalja. A kép alsó részét elfoglalják az eszményi alak jobb válla és egy virágfüzér, melyet ez az alak két kezével tart. A virágfüzér közt négyzögletes mintázású ruha látható. A háttér, épúgy mint az alaknak abból kiemelkedő ruhája és virágfüzér guilloche-technikai módon vannak ábrázolva. A keretnek felső része egy nagyobb középrozettából áll; ennek oldalát két tojásdad alaku, a „100“-as számot tartó, egyszersmind a keretnek két felső sarkát képező rozetta díszíti. A keretnek három kisebb és két nagyobb, felváltva egymáshoz fűzött rozettából álló alsó részét a felsővel bal- és jobbfelől két két kisebb rozetta köti össze.

Ez a költői leírás természetesen nekünk szól; akiknek nem lesz alkalmunk arra, hogy az új bankót szemtől-szembe megismerhessük.

A gyengébbek kedvéért megjegyeztük, hogy az új bankjegyet Popovics kormányzó, Heinrich főtanácsos és Pranger vezértitkár írták alá.

Ami nem hivatalos.

Amit eddig elmondtunk, mind hivatalos volt. És most jön a nem hivatalos. Ebben az Osztrák-Magyar Bank mondja el, hogy miként banik el az új bankjegyekkel, ha azok megcsönkítva, megsérülve jutnak vissza hozzá.

Megmagyarázza, hogy a cigány homlokára ragasztjuk az új bankó egyik felét s a cigány csak ezzel a fél bankóval jelentkezik, az Osztrák-Magyar Bank nem fizeti ki neki az egész bankó értékét.

Erről és hasonló dolgokról intézkedik az egész nem hivatalos rész, arról azonban bölcsen hallgat, hogy kinek mennyit küld belőlük mutatónak Popovics kormányzó ur.

Szerkesztőség: Hajnal-utca 13.

Kiadóhivatal: Kazinczy-utca 3.

A vérbaj.

Szalonképes lett.

Az Ehrlich-Hata világotmegváltó diadala mellett, észrevétlenül aratja az apró kis győzelmek száza. A betegség szörnyetege az emberi agyvelő vasereje alatt még vonaglik ugyan, ereje itt ott még kiujul, de ez nem az új életre ébredés, hanem az elmulás vonaglása. E nagyszerű győzelem tündöklő napjának tényében indul meg a huszadik század. Nem róla szólunk most, a ragyogó Napról, hanem a körülötte keringő kis bolygók egyikéről, amely eddig a sötétben bujkált, de most, a nap fényétől megvilágítottan, kénytelen kilépni az emberek színe elé. A bolygónak ez a neve: Álszemérem.

A napokban előkelő hölgy-társasággal voltam együtt. Ugynevezett jól nevelt urilányokkal és asszonyokkal, akik előtt e szót: „uszoda“ nem volt szabad kimondani, minthogy könnyen arra gondolhattak volna, hogy az uszodában uszónadrágot szoktak az emberek viselni és az uszónadrág... Shocking! Annál jobban meglepett, amikor az egyik hölgy a legnagyobb elfogulatlansággal érdeklődött az Ehrlich-féle preparatummól érkezett legújabb hírek felől. Az Ehrlich féle szer olyan diadalmas erővel lépett be a köztudatba, hogy a társadalom alszenteskedői nem tehettek meg a kellő óvintézkedéseket és így két nagy eredményt ért el egy csapásra:

1. Ma már mindenki tudja, hogy mi a vérbaj.
2. „A vérbaj“ szó szalonképes lett.

Hogy ezt eredménynek nevezzük, nem szabad lemosolyogni. Számítalan társadalmi baj elűzködése fordul meg azon, hogy a baj nem szalonképes. Tessék csak meggondolni: ha mindenkinek és mindenütt szabad volna beszélni a prostitúcióról, a szexuális kérdésekről, micsoda nagyszerű akció kerekednék ebből! A szerelmi becsület milyen új, bátor, igaz, emberhez illőbb átalakulása volna az eredmény?! Már ez is: a vérbaj tudomásulvétele sokat jelent. Elsőben is a közönség, az uralgó osztály emberei tudomást szereznek arról, hogy a vérbaj még nem bűn, amint azt magukat — hirdető sarlatán és doktori címmel ellátott javasemberek újságreklámjain titokban elolvasták, nem bűn, hanem betegség és nem becstelenség, hanem szerencsétlenség, nem titkolni kell, de gyógyítani. A fogaimak micsoda nagyszerű átértékelődését jelenti majd, ha a legjobban nevelt urikisasszonyok is, a vérbajról szerzett jobb értesülésük segítségével átgondolhatják majd, hogy: minden második ember vérbajos olyan mértékben, hogy ezt ki lehet mutatni. Szóval: a méltóságos papa is lehet vérbajos, ön is, te is, én is. Mennyivel másként fogják megítélni az emberek! És milyen más lesz a gyógyítás, ha az embereknek nem kell a házak fala mellett szemlesütve, titokban, a megszegyentéstől félve keresni a gyógyulást, lelkiismeretlen orvosoknál, hanem a vérbajt is szabad lesz olyan bátran emlegetni, mint a hashártyagyuladást. Ma már a „legcsaládiasabb“ (leghipokritább) újságok is cikkeket írnak

róla és ezt az eredményt fel kell jegyezni, mint a kultura igazság diadalát, az alszenteskedés sokáig őrzött várának kapitulációját. És itt még recidivák sem fordulnak elő.

Regény.

Képek a szabadságharcból.

Irta: egy volt 48-as honvédtűsér.

(47)

Két menyegző.

És bármilyen könnyelmű, bűnös asszony lett légyen is Etelka, de már egy spionnak sem a felesége, annál kevésbbé szeretője nem akart lenni. Annál jobb honleánynak érezte és tartotta magát.

Feltette tehát magában, hogy egy ilyen állítólagos portékát megrendelő Bécsbe szóló levelet elolvas, mert jóllehet ismerte emberének jó szívét, de jellemét még nem egészen.

Erre nemsokára alkalom is kínálkozott. Egy reggel betoppán hozzájuk egy pasa küldöncze azzal, hogy ura széles jókedvében van, most hölgyeit meg akarja mámoros fővel ajándékozni, hozza oda az egész arany ezüst áruit, rögtön és jó vásárt fog csinálni, de ne feledkezzenek meg az ő baksicséről sem.

A német egész fejvesztetten rohant azonnal a jó vásár reményének fejében a pasához, otthagya íróasztalán a mult este szerkesztett árumegrendelést (?)

Etelka sem volt rest, rögtön kezébe vette az irást és olvassa „124. jelentés a forradalmárokról.“

XXIX.

Ebben a jelentésben tőről hegyére le volt írva a szokott helyen összejövettel tartó egyéniségeknek egész beszélgetése, melyben egy-egy volt 48-as honvéd bizony szépen fejtegette, miként, mi módon, mily eszközök és csellel lehetne még megszorítani az osztrák sást és ennek körmei közül hogy lehetne kimenteni Magyarországot stb.

Etelka feiborzadt és maga magát utálta meg, hogy ő egy látszólagos arany ékszerkereskedő, de valójában egy magyarelleses spion szeretője. Keblébe tette a levélkét és sietett vele a lengyel vendéglőshöz.

Ez amint a jelentést elolvasta, azonnal intézkedett, hogy barátai nyomban jöjjenek össze. Etelka pedig

sietett haza, hogy a német hazajöttekor hon legyen.

Egy félóra sem telt bele, a magyar ügysző tartozó külömbféle nemzetiségű menekültek együtt voltak a vendéglőben. (Folyt. köv.)

Legolcsóbban a legjobb vas- és fűszerárúkat **Kolozsy Károly**

„Üstököshöz“ címzett üzletében szerezheti meg.

Sok pénzt takarít meg ha hirdetéseit kizárólag a **Makói „Független Ujság“** ban közli.

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle „Harmat“ krém**

mert eltünteti az arcról a szeplőt, májfoltot, pattanásokat s mindennemű arctisztalanságot. Kisimítja a ráncokat, himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájós, ifjú arcszínt; az arc, nyak, karok és kezeknek megkapó szépséget, elragadó bájút kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor., harmat puder 3 színben 1 kor., harmat szappan 1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél **Lukács Ferenc** „Meváltó“ gyógyszer-tárában, **Aradi-u.** **Telefon szám 95.**

Ház eladás.

Araesi Dániel háza szabad-0000 kézből örök áron 0000

e l a d ó.

Értekezhetni lehet Kürt-utca 4. — szám alatt. —

Önt is érdekli, hogy **Károlyi Mihály** megnagyobbított főtéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, koci és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormen-tesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzin, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettései **meszelők, kefék, ecsetek** — dus — választékban.

Értesítés.

Tévedés kikerülése végett tudatom Makó város és vidéke közönségével, hogy az az aradi-utcai Kovács-féle malmot nem én vettem meg, csak egy hasonló nevű egyén, kivel sem rokonságban, sem ösmeretségben nem vagyok.

Teljes tisztelettel:

Soós Lajos

Zöldfa-utcai hengermalmi tulajdonos.

Ugyanott felvétetik egy szorgalmas molnár segéd és egy munkás ember, éves állásra mindenesnek.

Üzletmegnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyrémű közönséget, hogy Dessewffytéren Martonosi gyümölcskereskedő házában, ludpiaccal szemben

fűszer-, liszt- és terményüzletet

nyitottam. — Állandóan raktáron tartok legjobb minőségű fűszerárakat, kenyér-liszteket, melyeket legolcsóbb áráért árusítok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam 000 000 000 tisztelettel:

OLASZ GÉZA

ELADÓ

oo egy kellemes hangú oo

cimbalom.

— **Ára 70 korona.** —

Kazinczy-utca 3. szám alatt.

Fegyverjavító műhely Makó
000 Szent-István tér. 000

Műhelyemben gyárilag végzek fegyverek javítását és átalakítását, fegyvercsövek barnítását vagy feketítését; új fegyveragyakat. Bármily javítások pontosan lesznek műhelyemben elkészítve.

Ugyanott ügyes fiuk **TANONCUL**

— felvétetnek. —

Tisztelettel:

Halász Károly
fegyverműves.

Nyomdász tanoncok

havi fizetéssel

vétetnek fel a

Makói

Független Ujság

nyomdájában. Kazinczy u-3.

Szántóföld eladás.

Valkányon, a község alatt 7 kat. szántó föld kezező fizetési feltételek mellett **eladó.**

Ugyanintén a Kiszombori szőlőtelepen, egy és fél kat. szőlő egészben vagy részben **eladó.**

Értekezhetni lehet

Börcsök István

szatócsereskedővel Makón.

Veszek szilvát cefrének a legmagasabb árban.

Elvünk: kevés haszon, nagy forgalom.		Olcsó		Pontos, szolid és azonnali kiszolgálás.
		bevásárlási forrás.		
Nagy előny senki sem csalódhat, mivel mindenféle árú a legolcsóbb és szabott árban lesz eladva.	Értesitem a mélyen tisztelt közönséget, hogy egy nagyobb üzletfelosztásnál jutányos árért átvett divatos rőfös árúkat u. m. selyem, szövet, vászon, kanavász, festőkartonstb. nagyon jutányos árért árusítom. Sok mindenféle maradék félárban. oo Szives látogatásokat kér oo			Késszép-ért veszünk és adunk, hogy olcsó-ért árulhasunk. Min- ták kívánat- ra azonnal küldetnek.
		Tamás Mihály		
		rőfös divatkereskedő. Üzlete: LUD-piacz.		

Aki valamely szert, vagy cikket bevezetni, vagy eddig elért forgalmát emelni akarja, vegye bizalommal igénybe

A MAKÓI

FÜGGETLEN UJSÁG

5400 példányban megjelenő

politikai napilap hirdetési rovatát.

Hirdetések szabott áron vétetnek fel.